

ESTRATÈGIA DE COOPERACIÓ XARXA DE CONSUM SOLIDARI 2025-2029

Data de publicació: maig 2025

ÍNDEX

1. Característiques Generals de l'àrea de cooperació.....	1
1.1. Principis i enfocaments de treball.....	1
1.1.1. Sobirania alimentària.....	1
1.1.2. Drets de les dones i justícia de gènere.....	4
1.1.3. Bon govern i democràcia participativa.....	5
1.2. Enfocament.....	6
1.2.1. Enfocament Basat en Drets Humans (EBDH).....	6
1.2.2. Enfocament de gènere i basat en drets humans (EGiBDH).....	8
1.2.3. Enfocament de Sobirania alimentària, canvi climàtic i Justícia Ambiental.....	9
1.2.4. Enfocament de construcció de resiliència per al benestar (CRB.).....	11
1.3. Rol i funcions de l'Àrea de Cooperació Internacional al Desenvolupament de la XCS.....	12
1.4. Instruments de cooperació internacional al desenvolupament.....	15
2. Estratègia de Cooperació de la Xarxa de Consum Solidari 2025-2029.....	16
2.1. Objectius, línies estratègiques i accions.....	16
2.2. Concreció geogràfica dels objectius.....	23
2.3. Titulars de drets, responsabilitats i obligacions.....	33
2.4. Alineació amb els ODS.....	33
3. Transparència i rendició de comptes.....	34

1. Característiques Generals de l'àrea de cooperació

1.1 Principis i enfocaments de treball

1.1.1 Sobirania alimentària

Des de la seva creació el 1998, la XARXA DE CONSUM SOLIDARI (XCS), a través de l'enfocament de sobirania alimentària, treballa per aconseguir un model alimentari just i respectuós amb la natura. Un model productiu viu, d'acord amb la capacitat d'autorenovació biològica de la terra per a vertebrar un espai rural viu i unes ciutats habitables.

Respectar la terra i els seus processos naturals implica una estratègia d'accés i gestió sostenible de les fonts de vida (aigua, terra, llavors, etc.); significa atacar les causes que estan provocant el canvi climàtic i afavorir la seva mitigació, així com l'impuls del treball cooperatiu, d'acord amb les identitats autòctones de cada territori.

L'agroecologia atorga el protagonisme no sols al producte de proximitat i lliure de químics, sinó també al procés productiu i transformador de caire artesanal i de repercussió social i econòmica horitzontal.

La sobirania alimentària també implica la construcció de circuits curts que atorguin el protagonisme a la pagesia i a les consumidores i consumidors. L'apoderamentament ciutadà que permeten els circuits curts de comercialització fa a la ciutadania beneficiària del dret a una alimentació sana, suficient i adequada culturalment.

A través d'aquest plantejament de sobirania alimentària, XCS situa l'activitat de l'alimentació humana donant protagonismes tant a la pagesia com a les consumidores i consumidors en el centre del seu treball. Posa en valor les formes de vida i cures pageses, preservant els valors ancestrals d'arrelament a la terra, així com la construcció i conservació d'un paisatge propi i divers.

La Sobirania alimentària posa en el centre la reproducció de la vida, i en concret el treball de cures en la seva part alimentària, que constitueix una part important de les hores de treball, especialment de les dones. Posar-ho en valor i plantejar una redistribució equitativa dels treballs s'enfronta a les pràctiques patriarcals arrelades, per desgràcia, en totes les societats. Reivindicar el treball de cures s'enfronta a concepcions i pràctiques patriarcals pel que sovint ha de ser complementat amb polítiques públiques locals i/o regionals explícites contra totes les formes de violència contra la dona.

En l'elaboració d'aquestes polítiques han de tenir un paper protagonista les mateixes dones, sovint invisibilitzades en aquests espais.

S'entén com particularment necessari incidir dins del sistema alimentari en les grans ciutats tant als països empobrits com als països receptors del món enriquit, perquè és on es concentra el consum alimentari canalitzat des de grans corporacions alimentàries i la venda en grans superfícies.

Per això, XCS considera necessari incidir en els elements socioeconòmics, organitzatius i polítics que afecten greument la supervivència de les petites produccions agroecològiques de base pagesa, ampliant els escenaris de transformació perquè contemplin les relacions camp-ciutat a través de la dinamització i enfortiment de l'economia social i solidària (ESS) i especialment del consum responsable i transformador en els entorns urbans de tot el planeta.

La sobirania alimentària s'ancora en els territoris, en el local, però es basa en una lògica de funcionament i una agenda global. En aquest sentit, el **vincl local-global** és un element estratègic per a tots els processos d'emancipació, ja que només una resposta articulada podrà fer-nos avançar en processos de transició eco-social. D'aquesta manera, l'internacionalisme es converteix en clau fonamental en tota la nostra estratègia política, sempre des d'una perspectiva que transcendeix la lògica Nord-Sud i pretén articular la diversitat de sabers, poders i éssers que prenen part en les lògiques d'emancipació. Sobre aquest plantejament, XCS treballa la **dimensió regional per una governança alimentària**.

Innovació social aplicada a la cooperació internacional al desenvolupament

Les accions desenvolupades per XCS posseeixen un fort component d'innovació social, i tenen per objectiu la millora de la inclusió i cohesió social, així com de les condicions de vida dels i les titulars de drets amb qui treballem. La creació d'un nou paradigma de sobirania alimentària es desenvolupa sobre múltiples experiències pràctiques, tant en el camp com en la ciutat, i en tots els nivells de la cadena alimentària. Experiències pràctiques que acompanyades de la recerca acadèmica constitueixen un material bàsic per alimentar un discurs innovador sobre cooperació internacional al desenvolupament. Orientem la nostra **recerca a fer aflorar els elements transformadors de la pràctica social aportant consistència teòrica** i visualització amb l'objectiu de facilitar el seu enfortiment i desenvolupament.

Participació ciutadana per a la Sobirania Alimentària

La Xarxa de Consum Solidari treballa per la **justícia social i la participació ciutadana**. En la mesura en què es doni un enfortiment dels drets i apoderament de la ciutadania en les seves eleccions, formes de vida i consum, en el seu compromís social, i en la seva capacitat per a exigir una rendició de comptes públics, s'enforteixen les democràcies des d'una perspectiva transformadora més justa, equitativa, i sostenible.

Així, la sobirania alimentària com a part d'un canvi global, se sustenta en la participació ciutadana, tracta d'assegurar la capacitat dels pobles per a prendre decisions respecte als seus territoris, models productius i aliments, d'acord amb els seus propis valors; mentre que l'alimentació sostenible aposta per la justícia social, en garantir un **preu just dels productes** elaborats per mans pageses, d'acord amb el seu valor de producció i cost ambiental, que assegurin unes **condicions de vida digna per a la pagesia**.

La nostra visió ecofeminista

D'altra banda, la XCS entén que el seu treball ha de quedar integrat en una perspectiva ecofeminista, que implica el qüestionament del paradigma o visió del món capitalista basat en pràctiques extractivistes de sotmetiment dels ecosistemes naturals i les societats que els habiten.

L'ecofeminisme planteja que el control i explotació de les fonts de vida s'assenten sobre un pensament patriarcal. L'ecofeminisme planteja treballar amb una visió més holística, **que situï LA VIDA en el centre**, apostant per la justícia social, l'equitat en termes de drets, les oportunitats i el poder, el respecte a totes les formes de vida i la conservació del medi natural.

Circuits curts de comercialització

En les darreres dècades han ressorgit els mercats pagesos a tot el planeta. Al circuit agroalimentari convencional, la gran distribució i la indústria transformadora monopolitzen la major part del guany comercial. Al mercat camperol, en canvi, en vendre els seus excedents directament al consumidor, és l'agricultor qui obté aquest benefici. Això li dona **autonomia davant del circuit agroindustrial**.

Els mercats pagesos no només milloren l'economia de l'agricultura familiar. També generen externalitats ecològiques positives, ja que estimula el redisseny de la finca agrària a favor del model de producció sostenible. Això és perquè la venda directa només és viable si s'ofereix al consumidor una àmplia diversitat d'aliments.

D'aquesta manera, el mercat pagès obliga l'agricultor a diversificar-ne la producció. I la **diversificació productiva**, alhora, permet reduir o eliminar la dependència d'insums agroquímics (fertilitzants i plaguicides), ja que, per si mateix, és una estratègia de control de plagues i de manteniment nutricional del sòl.

1.1.2. Drets de les dones i justícia de gènere

De la mateixa manera, la XCS considera que és necessari **enfortir totes aquelles organitzacions que treballin i lluitin per la Justícia de Gènere** en les seves societats. La igualtat entre dones i homes és, com proclamen Nacions Unides i la Unió Europea, una qüestió de drets humans i de justícia social. La desigualtat de gènere i les violències contra les dones continuen sent una realitat persistent a escala global, afectant milions de dones i nenes en tots els àmbits de la vida. Aquests problemes estructurals no només atempten contra els drets humans fonamentals, sinó que també limiten el desenvolupament social i econòmic de les comunitats.

La Justícia de Gènere promou l'equitat de gènere en la vida cultural, econòmica, social i política; qüestiona el sistema heteropatriarcal i racista i les relacions de poder, la divisió sexual del treball en el qual se sustenta; dona resposta a les interseccionalitats de les opressions i combat la feminització de la pobresa i de la precarietat; promou l'aplicació de l'ètica de la cura d'una manera equitativa, lligada a la perspectiva feminista; promou la participació política, econòmica i tecnològica de les dones i garanteix el seu accés als llocs de decisió i als recursos en igualtat de condicions i oportunitats, i contribueix a construir societats lliures de violències, en les quals es reconegui i defensi la diversitat sexual i de gènere, cultural, religiosa i funcional.

En definitiva, la justícia de gènere es refereix a l'assoliment d'una situació en la qual totes les persones, independentment del seu gènere, tenen els **mateixos drets, responsabilitats, i oportunitats**. Aquest concepte va més enllà de la igualtat formal (igualtat davant la llei) i es centra en la **igualtat substancial**, la qual considera les diferents necessitats i circumstàncies de les persones per garantir resultats equitatius. Tot això amb un **enfocament interseccional**, que reconeix que les experiències de discriminació i desigualtat són múltiples i interconnectades. Aquest enfocament és fonamental per comprendre com el gènere interactua amb altres eixos de desigualtat, com ara la raça, la classe social, l'orientació sexual, i la discapacitat, entre altres.

Les principals línies de treball en aquesta temàtica són:

- **Reforçar les capacitats** de les administracions locals per a incorporar la transversalització de l'equitat de gènere en les seves polítiques municipals.
- **Promoure la participació** de les entitats feministes com a coproductores de polítiques públiques de la ciutat.
- Augmentar i promoure la **presència, participació i visibilitat de dones** en els espais públics i privats de presa de decisions en els àmbits polític, econòmic i social.
- Promoure una **ocupació lliure de desigualtats de gènere**, promovent la corresponsabilitat i reforçant l'emprenedoria i les oportunitats laborals de les dones.

1.1.3. Bon govern i democràcia participativa

La XCS treballa per a la creació d'institucions eficaces i transparents que rendeixin comptes a través d'enfortir els sistemes de gestió del sector públic. D'aquesta manera es treballa perquè les institucions siguin capaces de servir les necessitats de la població de manera justa, eficient i inclusiva.

Les institucions públiques tenen la responsabilitat de gestionar els recursos i implementar polítiques que impacten directament la vida dels ciutadans. Per tant, la seva eficàcia i transparència són determinants per a la qualitat del govern i per al nivell de confiança que la ciutadania diposita en aquestes institucions. La **rendició de comptes** és un element essencial que garanteix que les institucions públiques actuen d'acord amb els principis d'integritat i servei públic, evitant així els abusos de poder i assegurant que les polítiques implementades beneficiïn realment la societat.

En aquest context, la democràcia participativa i el bon govern es converteixen en pilars per garantir que les institucions públiques siguin responsables davant dels ciutadans i que actuïn amb integritat i transparència. Aquest enfocament també contribueix a la **construcció d'un sector públic més resiliència, capaç de sostenir el desenvolupament i el benestar a llarg termini.**

La democràcia participativa emergeix com una eina poderosa per involucrar els ciutadans en la presa de decisions públiques. La participació ciutadana no només augmenta la legitimitat de les institucions públiques, sinó que també enriqueix el procés de formulació de polítiques, aportant perspectives diverses i assegurant que les solucions proposades responen a les necessitats reals de la comunitat. A més, la inclusió activa de la ciutadania en els processos de governança ajuda a crear un sentiment de propietat col·lectiva sobre les decisions preses, el que facilita la seva implementació i acceptació, i millora la confiança de la ciutadania en les institucions.

Les principals línies de treball en aquesta temàtica són:

- Contribuir als **processos de reforç institucional** i al disseny i la gestió de les polítiques públiques municipals.
- Contribuir als **processos de descentralització política**, administrativa i fiscal, i a la governança multinivell.
- Impulsar la gestió democràtica de les ciutats, fonamentada en la **participació ciutadana** en els processos de planificació de polítiques urbanes.

1.2 Enfocament

1.2.1. Enfocament Basat en Drets Humans (EBDH)

La XCS treballem per una Justícia Social des d'un Enfocament Basat en Drets Humans (EBDH), transversalitzant els **Enfocaments de Gènere i inclusió, sobirania alimentària i Canvi Climàtic**, i basant en això el nostre treball diari. L'EBDH i la incorporació de les perspectives de gènere, sobirania alimentària i canvi climàtic són enteses en l'entitat com a fonamentals per a la consecució dels nostres objectius.

L'EBDH constitueix un marc conceptual basat en les normes internacionals de drets humans que pretén analitzar les desigualtats i corregir les pràctiques discriminatòries i l'injust repartiment del poder que obstaculitzen el progrés en matèria de desenvolupament.

L'EBDH identifica als titulars de drets i allò a què tenen dret, i als corresponents titulars de responsabilitats i d'obligacions que els incumbeixen, i procura enfortir la capacitat dels titulars de drets per a reivindicar aquests i dels titulars de deures per a complir les seves obligacions.

Els **principis en què es basa aquest enfocament**, orienten el nostre treball, incloent-hi l'anàlisi, la planificació i el disseny de projectes o programes (inclosa la definició de fites, objectius i estratègies), l'execució, el seguiment i l'avaluació. Aquests principis són:

- No discriminació i igualtat
- Indivisibilitat
- Universalitat i inalienabilitat
- Interdependència i interrelació
- Participació i inclusió
- Rendició de comptes

Si bé prenem com a referència els drets humans inclosos en el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC1, 1966) i en la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW2, 1979), orienta també el nostre treball, la Declaració de les Nacions Unides sobre els Drets de la pagesia i d'Altres Persones que treballen en les Zones Rurals (UNDROP3), adoptada el 2018 per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

Així mateix, els nostres projectes i intervencions de cooperació internacional s'orienten al ple gaudi del Dret a una alimentació adequada (PIDESC) per part dels titulars de drets.

A més, basant-nos en els principis dels drets humans, les accions empreses per XCS busquen enfortir les capacitats dels titulars de drets, responsabilitats i obligacions en relació amb els següents drets humans individuals o col·lectius.

Drets de la pagesia i d'altres persones que treballen a les zones rurals:

- Dret a la terra
- Dret a la diversitat biològica
- Dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària
- Dret a controlar i accedir als mercats locals
- Igualtat i no discriminació

- No discriminació cap a les dones
- Dret a fonts de vida i desenvolupament
- Dret a les llavors
- Dret a un ambient net, segur i saludable per a utilitzar i administrar
- Dret a un ingrés i subsistència digna i als mitjans de producció
- Dret a treballar
- Drets culturals i sabers tradicionals
- Llibertat d'associació
- Dret a participar
- Dret a la informació
- Dret a l'educació i a la formació
- Dret a un ambient laboral segur i saludable

Drets de les dones polítics, econòmics, socials i culturals:

- Dret a la salut, específicament el dret a un ecosistema segur, net, sa i sostenible
- Dret a una alimentació adequada
- Eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, en particular en la vida política i pública, la vida econòmica i social i les relacions familiars
- Dret dels pobles a disposar lliurement de les seves riqueses, fonts de vida i dels seus propis mitjans de subsistència
- Dret a un nivell de vida adequat
- Dret dels pobles a la lliure determinació
- Dret al treball, inclosa la formació tècnica i professional
- Dret a condicions de treball justes i favorables
- Dret a l'educació
- Dret a gaudir dels beneficis del progrés científic i la seva aplicació
- Dret de tota persona a participar en la vida cultural
- Dret a una vida lliure de violència de gènere
- Dret a la participació política i a la presa de decisions a tots els nivells

1.2.2. Enfocament de gènere i basat en drets humans (EGiBDH)

L'enfortiment dels drets de les dones, tant en entorns rurals com urbans, és un eix central de les intervencions de cooperació internacional de XCS.

D'aquesta manera, partint de l'enfocament de gènere en desenvolupament, i seguint les recomanacions de la AECID i la ACCD, per a aconseguir el EGiBDH treballem de manera complementària des d'una doble perspectiva:

Enfocament sectorial:

A través de l'**APODERAMENT en la posició social, econòmica i política de les dones**. La clau per a l'apoderament de les dones és, per tant, la participació social, econòmica i política, la qual cosa implica canviar estructures tradicionals de poder.

L'estratègia d'apoderament implica l'adopció d'accions positives mitjançant programes, projectes i actuacions específiques destinades a reduir de manera progressiva les bretxes de desigualtat vigents entre dones i homes. Aquestes accions estan sobretot orientades a superar la pobresa i a millorar la condició i posició de les dones en els espais de poder i presa de decisions.

Enfocament transversal:

A la XCS valorem les implicacions que té per a homes i dones qualsevol acció contemplada en els nostres projectes.

Aquesta valoració es fa de manera integral analitzant des del disseny, implementació, monitoratge i avaluació dels programes i projectes en totes les esferes polítiques, socials i econòmiques a fi que homes i dones es beneficiïn per igual.

D'aquesta manera, a través de l'EGiBDH, podem avaluar:

- Si són necessaris canvis addicionals per a fer possible que les dones participin de manera activa i es beneficiïn de l'acció.
- Si es donen oportunitats per a evitar o reduir les desigualtats de gènere en les accions que es duen a terme.
- Fins a quin punt les necessitats i prioritats tant de les dones com dels homes, es contemplen en les nostres actuacions i en els resultats dels nostres projectes.

1.2.3. Enfocament de Sobirania alimentària, canvi climàtic i Justícia Ambiental

Un altre eix que vertebrava les accions de la XCS és la sobirania alimentària, que parteix d'**apoderar a la pagesia i a la ciutadania com a consumidora d'aliments**.

Això inclou una **visió holística i transversal** que abasta tots els elements de la cadena alimentària i situa a aquesta en relació amb els ecosistemes en els quals es desenvolupa promocionant el seu ús sostenible, la seva conservació i/o la restauració tant dels mateixos ecosistemes com de les fonts de vida.

Per a contribuir a la protecció del medi ambient i a la prevenció, adaptació i mitigació dels efectes de la crisi climàtica, la XCS treballa de nou des d'una doble perspectiva: l'enfocament de sobirania alimentària i l'enfocament transversal.

Enfocament de sobirania alimentària

Inclou, en el terreny productiu, l'AGROECOLOGIA, amb un enfocament integrat que aplica **conceptes i principis ecològics i socials a la gestió dels sistemes alimentaris** i agrícoles. L'agroecologia busca transformar els sistemes alimentaris abordant en profunditat les causes dels problemes i aportant solucions holístiques i a llarg termini. Es basa en processos territorials i que parteixen des de la base, la qual cosa ajuda a donar solucions contextualitzades a problemes locals.

Les innovacions agroecològiques es basen en la **creació conjunta de coneixements combinant la ciència amb els coneixements tradicionals, pràctics i locals dels productors i productores**. Millorant la seva autonomia i capacitat d'adaptació, l'agroecologia apodera als productors i productores i les comunitats com a agents clau del canvi. D'aquesta manera, s'impulsa la recerca per part d'elles mateixes en aquests processos.

L'agricultura ecològica ofereix un model centrat en el respecte, la conservació i, si és necessari, la **regeneració de les fonts de vida**, de la **diversitat biològica**, de la reutilització de nutrients; i en una relació sinèrgica entre els cultius, el bestiar, els sòls i altres components biològics.

Constitueix a més l'única manera de **restaurar els terrenys agrícoles degradats** per les pràctiques agronòmiques espoliadores de l'agricultura industrial, i de reduir les emissions de GEI (gasos efecte d'hivernacle) d'aquest sector.

L'agricultura ecològica pretén **incrementar i mantenir la fertilitat del terreny**, sent aquesta una de les claus fonamentals perquè l'agricultura constitueixi una activitat sostenible i el sòl es mantingui com a recurs renovable. A més, suposa una considerable fixació de carboni en els sòls, contribuint en la mitigació del Canvi Climàtic.

La uniformitat genètica provocada per la implantació d'una agricultura industrial genera vulnerabilitat de la pagesia davant els canvis ambientals generats pel Canvi Climàtic i les noves malalties i plagues. L'agricultura ecològica afavoreix la diversitat

de cultius, representant una enorme riquesa i la possibilitat d'adaptar-se a aquests canvis.

En el terreny del consum, l'enfocament de la sobirania alimentària planteja un **model basat en la compra de proximitat, de temporada i de productes ecològics**. Un model que, en el cas de la carn, aposta perquè aquesta sigui criada en extensiu i respectant el benestar animal.

L'element que lliga el consum amb la producció i que permet respectar les prioritats de tots dos i establir una relació justa són els circuits curts, pels quals treballem especialment en les nostres accions de cooperació internacional.

Enfocament transversal:

A la XCS valorem l'impacte mediambiental i sobre la biodiversitat de qualsevol acció que es planifiqui.

Els aspectes mediambientals constitueixen una dimensió integral en el disseny, implementació, seguiment i avaluació dels programes i projectes en totes les esferes polítiques, socials i econòmiques a fi de contribuir a la protecció del medi ambient i contra els impactes de la crisi climàtica.

1.2.4. Enfocament de construcció de resiliència per al benestar (CRB)

Des de la XCS, fem un esforç per a adaptar totes les nostres accions a unes realitats cada dia més canviants i complexes. Aquest esforç requereix l'**enfortiment de capacitats tant internes com dels nostres socis locals** i exigeix el continu diàleg amb els titulars de drets, responsabilitats i obligacions amb els quals treballem.

Prioritzem orientar el nostre treball (especialment les planificacions estratègiques a nivell de país, que guiaran el nostre treball els pròxims 5 anys), cap a la [Construcció de Resiliència per al Benestar \(CRB\)](#) proposada per la Cooperació Espanyola. La CRB es recolza en el concepte de resiliència socioecològica, vinculant la sostenibilitat ambiental amb el respecte pels límits biofísics del planeta. El concepte de “resiliència socioecològica”, promogut pel Centre de Resiliència d'Estocolm, fa referència a la capacitat d'un sistema socioecològic per a gestionar condicions canviants complexes, respondre a les pertorbacions de manera adaptativa i transformativa i mantenir el seu nivell de prosperitat.

La CRB vincula la reducció de vulnerabilitats davant els riscos a la protecció dels mitjans de vida de les poblacions afectades, en un procés de reforç de capacitats l'objectiu final de les quals és incrementar els nivells de benestar humà d'aquestes poblacions.

El marc de CRB se sustenta en dos grans pilars:

- Un **fonament ètic**, vinculat al mandat de l'**Agenda 2030** de “no deixar ningú enrere”, i per tant posant el focus sobre les poblacions més vulnerables.
- Un **fonament socioecològic**, segons el qual el benestar de les persones depèn del funcionament sostenible dels ecosistemes i la seva biodiversitat, amb l'adopció del concepte de “resiliència socioecològica”.

La CRB es construeix tenint en compte conjuntament: L'**Enfocament Basat en Drets Humans i l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans** per al pilar ètic, als quals se sumen l'enfocament de sobirania alimentària i canvi climàtic per al pilar socioecològic.

1.3. Rol i funcions de l'Àrea de Cooperació Internacional al Desenvolupament de la XCS

En complir 27 anys d'activitat en Cooperació Internacional al Desenvolupament, XCS ha consolidat, ara com ara, un espai molt clar en el món de la cooperació: el de ser **una ONGD especialitzada en Sobirania Alimentària**, tant en espais rurals com urbans, així com en accions encaminades al **foment de la participació econòmica social i política de les dones**.

Com a principi d'actuació, la XCS cerca sistemàticament aconseguir importants nivells de **col·laboració amb altres ONGD**, tant en l'àmbit nacional i local, com en l'internacional, a fi d'ampliar la nostra esfera d'actuació o de millorar la nostra eficàcia sobre el terreny.

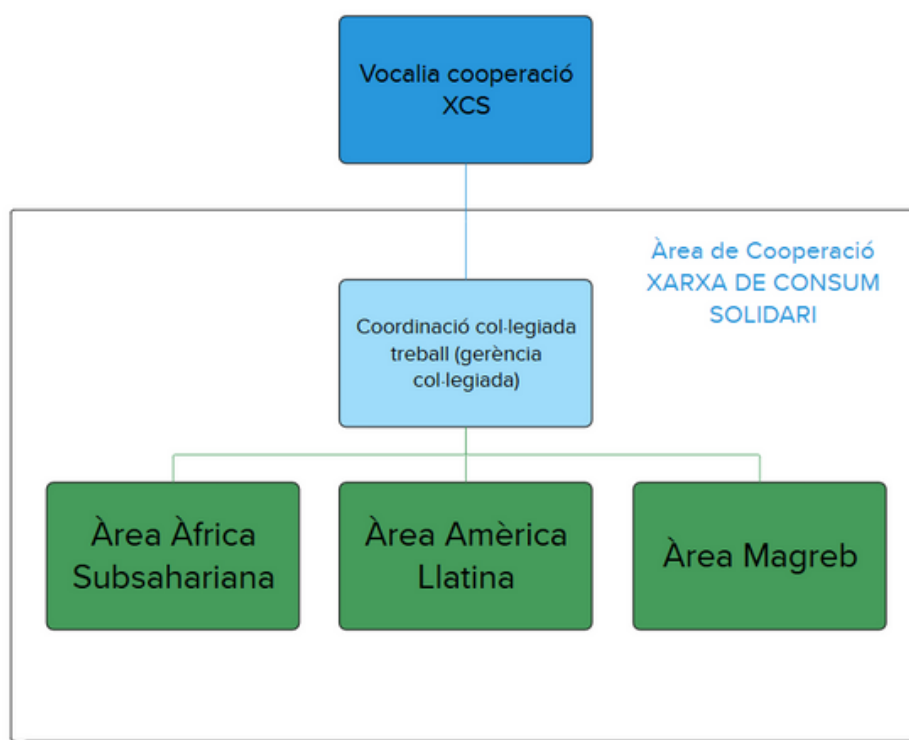
Les característiques diferencials que conformen la base de la imatge professional de XCS a ulls de les institucions, contraparts i del públic en general són:

1. Especialització en el medi rural i en agricultura sostenible amb enfocament de sobirania alimentària.
2. Intervenció en processos de consum urbans i els seus efectes socials i ambientals en el medi rural.

3. Especialització en el treball amb col·lectius de dones per a garantir els seus drets a la participació política, social i econòmica dins del context en què es troben, així com el dret a una vida lliure de violència de gènere.
4. Intervenció en bona governança i democràcia participativa.
5. Claredat ideològica i discurs.
6. Capacitat d'intervenció als països en els quals treballa conjuntament amb socis locals i les institucions nacionals, regionals, municipals, així com les diverses agències de desenvolupament que intervenen en les diferents àrees d'intervenció.

L'Àrea de Cooperació desenvolupa la seva activitat en coherència màxima amb la nostra missió, visió i objectius organitzacionals, i en línia amb el Pla Estratègic vigent.

Figura 1: Estructura de l'àrea de cooperació

Funcions de l'àrea

1. Donar suport a les tasques de sensibilització i comunicació de l'entitat

La relació entre les problemàtiques locals en les quals treballem amb accions de cooperació internacional i les estructures globals que causen l'empobriment, ens permeten el disseny de línies alternatives en les quals basar el treball de l'àrea d'Educació per a la Justícia Global (EpJG).

La XCS té en compte en els projectes de cooperació la **divulgació d'experiències concretes**: La defensa de les **interrelacions d'aquests projectes amb les pràctiques de sobirania alimentària en els espais rurals i urbans del nostre país** és un tema bàsic en el treball d'educació i sensibilització.

Per a això, utilitza diferents mitjans com l'elaboració de materials didàctics per a la sensibilització, materials especialitzats per a la divulgació tècnica i acadèmica, etc.

Es treballarà en la realització de material audiovisual i divulgatiu per a reforçar la difusió de les problemàtiques de les comunitats d'entorns rurals i urbans en els quals intervenim, així com sobre bones pràctiques, eines i propostes alternatives per a la solució d'aquestes.

És necessari continuar avançant en aquesta línia de col·laboració amb la resta d'àrees de l'organització. És de destacar la importància de la participació conjunta en tasques com el disseny i actualització de la pàgina web de la XCS, difusió d'informació a través de les xarxes socials i altres activitats que s'enriqueixen amb el treball conjunt.

2. Garantir la Funció política a Espanya

L'activitat de la XCS en l'àmbit de la cooperació internacional ha de conduir a la **reflexió crítica sobre el paper de la Cooperació Internacional i sobre les polítiques de cooperació** practicades pels successius governs del país. D'aquí la lògica de la nostra participació activa a:

- Federació catalana d'ONGD LaFede.cat – Organitzacions per a la Justícia Global
- Federació d'ONGD valencianes.
- Xarxa Economia Solidària (XES)
- SOS Menjadors Escolars
- Coordinadora de Mercats de Pagès
- Associació de Productores dels Mercats de Pagès
- Agropolis
- Ruralitzem - Veus per la Sobirania Alimentària
- Fòrum de moviments socials sobre sobirania alimentària
- Association for Women's Rights in Development (AWID)
- Women Deliver (WD2023)
- World Farmers Markets Coalition (WFMC)
- Consell de cooperació de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
- Coordinadora de ONGD espanyolas en Senegal
- Coordinadora de ONGD espanyolas en Ecuador

- Coordinadora de ONGD espanyolas en Marruecos
- Vía Campesina (entitat col·laboradora)

D'igual manera, la nostra experiència de treball amb organitzacions del sud ens donen elements de crítica a estructures internacionals que ens obliguen a un treball d'incidència política en el nostre entorn més pròxim.

1.4. Instruments de cooperació internacional al desenvolupament

La XCS duu a terme les seves activitats a través de diversos instruments de cooperació:

- **La dinamització i participació en xarxes internacionals** com AWID, la Vía Campesina, etc.
- **La concepció i gestió de projectes i programes de cooperació**, d'impacte més local. És important ressaltar aquí que la vocació de l'Àrea ha de ser de poder presentar i realitzar projectes d'envergadura, de l'impacte més gran possible, amb un enfocament més integral i amb nivells de finançament importants. Tot això s'aconseguirà només mitjançant la correcta realització dels projectes d'àmbit més local, que ens han de facilitar l'experiència i el prestigi per poder aspirar ràpidament a projectes de major abast augmentant la nostra capacitat de finançament.
- **La realització d'intercanvis de coneixements a nivell internacional** en els quals la XCS és cridada a participar i que són el resultat d'un treball més desenvolupat: Defensa dels drets de les dones, foment de la participació política, Economia Social i Solidària, consum responsable, treball comunitari pagès, etc.
- **El manteniment de les relacions de compromís estable** al llarg dels anys amb els nostres socis locals als països en els quals treballem, la qual cosa ens permet un coneixement profund de la realitat i les necessitats, que donin pas a accions altament eficaces per a la millora de les condicions de vida de les poblacions.

2. Estratègia de Cooperació de la Xarxa de Consum Solidari 2025-2029

2.1. Objectius, línies estratègiques i accions

L'Estratègia de Cooperació de la XCS abasta el període 2025-2029 i s'alinea amb el Pla Estratègic Institucional de la XCS 2025-2029. Presentem a continuació els objectius, línies estratègiques i accions.

OE.1 Garantir els drets de les dones a través de les aliances amb organitzacions feministes/femenines dels països on treballem.

Garantir els drets de les dones és un pilar fonamental per avançar cap a una societat més justa i equitativa. Per assolir aquest objectiu, és crucial establir aliances sòlides amb organitzacions feministes i femenines locals, ja que aquestes entitats tenen un coneixement profund de les necessitats, desafiaments i dinàmiques específiques que afecten les dones en els seus contextos particulars. A través d'aquestes col·laboracions, es pot maximitzar l'impacte de les accions destinades a promoure els drets de les dones, assegurant que les intervencions siguin culturalment rellevants, sostenibles en el temps i realment beneficioses per a les dones de les comunitats locals.

A través de projectes i accions de cooperació internacional, realitzem:

- Augment i promoció de la **presència, participació i visibilitat de les dones** als espais públics i privats de presa de decisions en els àmbits polític, econòmic i social.
- **Promoció d'una ocupació lliure de desigualtats de gènere**, foment de la corresponsabilitat i enfortiment de l'emprenedoria i les oportunitats laborals de les dones.
- Formació i **capacitació de les Organitzacions de la Societat Civil** en la prevenció i erradicació de totes les formes de violència contra les dones.
- Tasca de **sensibilització per a promoure la igualtat de gènere**, el respecte i la prevenció de la violència masclista.
- **Incidència política**, contribució a la creació de polítiques de gènere a nivell local.
- **Realització d'estudis i diagnòstics** sobre la situació de la violència de gènere en els països en els quals treballem.
- **Reforç de l'apoderament col·lectiu** per a la construcció de la pau i reintegració en contextos de conflicte.

- **Reforç dels governs locals i la democràcia participativa**, així com de les capacitats tècniques i organitzacionals de les organitzacions de la societat civil local.

OE.2 Secundar i promoure el desenvolupament rural camperol amb enfocament de sostenibilitat ambiental i resiliència climàtica.

El propòsit de la XCS és el de contribuir de manera significativa a materialitzar la sobirania alimentària **fomentant un medi rural viu** que permeti frenar i revertir l'èxode rural, millorar els mitjans de vida de les poblacions més vulnerables, i fomentar la resiliència i la sostenibilitat econòmica, ecològica i social.

A través de projectes i accions de cooperació internacional, realitzem:

- **Foment de capacitats tècniques per a una transició de base pagesa.** Aquestes capacitats queden sostingudes sobre la conservació i recuperació dels sabers tradicionals de producció respectuosa amb la vida dels ecosistemes rurals, i es troben complementades per sabers agroecològics sustentats en l'evidència científica i la innovació per a la gestió sostenible de les fonts de vida i dels territoris rurals.
- Suport a les comunitats pageses per a **garantir l'accés equitatiu a les fonts de vida** (aigua, terra, boscos, pastures) i per a implementar sistemes de gestió sostenible tant a nivell familiar com col·lectiu.
- **Suport a la producció i a la venda en circuits curts locals:** oportunitats d'acció en els mercats per a permetre que els i les petits/es productors/es es protegeixin contra l'impacte local de les mesures de desregulació.

- **Enfortiment d'espais socio-organitzatius pagesos cohesionats i** eficaços per a aconseguir una millora i aprofundiment del canvi col·lectiu i cooperatiu de base comunitària. Promovem transformacions en les relacions de poder que impregnen de facto el soci-agroecosistema, amb vista al compliment del dret a la sobirania alimentària i drets relacionats. Tot això ho fem impulsant la formació, l'intercanvi d'experiències i coneixements, la investigació i la innovació.
- **Dotació d'elements tangibles per a sostenir materialment el canvi rural agroecològic:** creació de nous sectors comercials, desenvolupament del comerç just arrelat al territori, de serveis (crèdit, assessoria tècnica, centres de formació, etc.), basat en l'Economia Social i Solidària.
- **Impuls d'accions i mesures d'adaptació i mitigació del canvi climàtic:** de conservació i restauració d'ecosistemes, d'accés a fonts d'energia renovables alternatives de gestió col·lectiva, acompanyament en la transició ecològica dels territoris.

L'enfortiment de productors/es s'enfocarà a través de processos que cuidin la figura de la pagesia. Per a això, es partirà de les **necessitats identificades per les comunitats pageses**. Així mateix, es buscarà ampliar aquest tipus de socis lligats al medi rural per a unir-los i, des d'aquí, poder canalitzar les seves necessitats agroecològiques. Però, a més, s'implementaran diferents mecanismes per a donar un suport multidimensional a tots aquells projectes de vida personal i comunitària que impliquin viure en el camp des d'un enfocament de sostenibilitat.

A més, es mantindrà un diàleg amb les grans estructures del món agrari, com són els sindicats agraris, cooperatives, grups de desenvolupament rural.

L'impuls d'aquest objectiu estratègic es treballarà des de diverses línies estratègiques.

OE.3 Fomentar i defensar un model agroalimentari just i sostenible a través de la incidència ciutadana, social i política.

Aquest objectiu estratègic contempla l'eliminació de barreres, l'avanç en el reconeixement i la garantia del dret a l'alimentació i a mitjans rurals sostenibles, així com l'activació d'aquesta mena de consciència socioambiental entre els/les consumidores/rs dels centres urbans, nacionals i internacionals, per a crear una demanda capaç de suportar i absorbir les produccions generades des de les alternatives promogudes a través de l'OE2, afavorir escenaris de canvi rural a través de la incidència ciutadana (incentivar una demanda d'aliments i consum sostenible), la incidència social (impulsar col·laboracions ben articulades que posicionen públicament el dret a la sobirania alimentària, a l'alimentació i el desenvolupament rural sostenible) i la incidència política (promoure marcs normatius favorables i eliminar les barreres que dificulten la viabilitat de la sostenibilitat rural). En aquest sentit, les accions es basarien en:

- **Incidència social:** Articular i cooperar entre les organitzacions, els col·lectius, els moviments de la societat civil organitzada en un projecte comú de transformació urbà-rural al voltant del dret a l'alimentació i un medi rural sostenible.
- **Incidència política:** Eliminar traves, millorar normatives, destinar recursos públics per a la dinamització de cadenes curtes, i impuls de producció i consum alimentari sostenible.
- **Incidència ciutadana:** Crear una demanda social crítica i conscienciada amb l'alimentació i un medi rural sostenible a través de la comunicació (denúncia, informació), la sensibilització i l'educació per a la ciutadania global.

OE.4 Ser una organització que inspira i atrau, basada en la transparència i la participació, i que posa les persones al centre del projecte.

Es tracta d'enfortir la cooperació, les aliances, la incidència política i la comunicació en vista a complir la seva funció social, i a mantenir la pròpia **sostenibilitat organitzativa**, a partir de generar el substrat propici per a la diversificació de fons. És fonamental adoptar una sèrie de pràctiques i valors que fomentin la confiança, la implicació i el desenvolupament personal i professional. Alhora és essencial **reforçar el nostre treball en xarxa** i consolidar o establir noves **aliances estratègiques als territoris** on treballem, implementant **mecanismes d'avaluació i investigació** per a la millora del treball que realitza la Xarxa.

La transparència és essencial per generar confiança en l'equip, les sòcies i els col·laboradors. Per aconseguir-ho cal una comunicació oberta, espais regulars de coordinació i discussió i facilitar l'accés a les dades. Per altra banda, per tal de promoure la participació activa cal crear espais i processos de presa de decisions inclusius, on puguin participar tant els tècnics com els voluntaris; també fomentar la cooperació entre àrees per potenciar la innovació i les noves idees, i la coordinació entre aquestes; i facilitar espais avaluatius on es practiqui i valori els comentaris constructius.

A continuació el quadre resum dels objectius, línies estratègiques i accions del Pla estratègic 2025-2029:

OE.1 Garantir els drets de les dones a través de les aliances amb organitzacions feministes/femenines dels països on treballem.
LE 1.1 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i social.
AE 1.1.1 Contribuir a l'accés als recursos econòmics que garanteixin els drets de les dones (promoció de l'emprenedoria femenina des d'una perspectiva d'Economia Social i Solidària).
AE 1.1.2 Promoure la participació política de les dones a nivell local, nacional i internacional.
AE 1.1.3 Prevenir i erradicar totes les formes de violència contra les dones.
AE 1.1.4 Contribuir a la creació de polítiques de gènere a nivell local.
AE 1.1.5 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la violència de gènere.

LE 1.2 Reforçar l'apoderament col·lectiu per a la construcció de la pau.

AE 1.2.1 Contribuir a l'apoderament col·lectiu per la pau i la reintegració en contextos de conflicte.

LE 1.3 Promoure la participació ciutadana i la governança democràtica local.

AE 1.3.1 Reforçar els governs locals i la democràcia participativa.

AE 1.3.2. Reforçar les capacitats tècniques i organitzacionals de les organitzacions de la societat civil local.

OE.2 Secundar i promoure el desenvolupament rural camperol amb enfocament de sostenibilitat ambiental i resiliència climàtica.

LE 2.1 Enfortir les capacitats de la pagesia i les seves organitzacions per assegurar un medi rural viu.

AE 2.1.1 Desenvolupar les capacitats de les comunitats pageses, així com el reconeixement i preservació del patrimoni i cultures locals i indígenes.

AE 2.1.2 Promoure la gestió dinàmica de la biodiversitat i l'ús de cultius i races de bestiar autòcton.

AE 2.1.3 Donar suport a la diversificació i la integració de les activitats econòmiques en el medi rural amb enfocament territorial.

AE 2.1.4 Afavorir la restauració, conservació i millora dels sòls, els recursos hídrics, la biodiversitat i medi marí.

AE 2.1.5 Promoure l'accés equitatiu a les fonts de vida i el seu ús sostenible.

AE 2.1.6 Fomentar la cooperació entre la pagesia i afavorir la seva representativitat a nivell local, estatal i internacional.

LE 2.2 Impulsar la formació, l'intercanvi d'experiències i coneixements, la investigació i la innovació.

AE 2.2.1 Fomentar innovacions tècniques i socials a través de la investigació-acció participativa.

AE 2.2.2 Promoure la formació, la capacitació i els intercanvis tècnics.

LE 2.3 Promoure mercats locals basats en l'agroecologia, el consum responsable i l'economia social i solidària.

AE 2.3.1 Promoure la valorització dels productes agroecològics i la seva comercialització en cadenes curtes.

AE 2.3.2 Fomentar les economies rurals basades en els principis de l'economia social i solidària.

AE 2.3.3 Dinamitzar la transició a sistemes alimentaris i productius territorials.

LE 2.4. Impulsar accions i mesures d'adaptació i mitigació del canvi climàtic.

AE 2.4.1 Promoure accions de conservació i restauració d'ecosistemes amb enfocament de paisatges productius sostenibles.

AE 2.4.2 Promoure l'accés a fonts d'energia renovables alternatives amb enfocament de gestió col·lectiva, sobirania energètica i bona governança ambiental.

AE 2.4.3 Acompanyar a les organitzacions i als governs locals en la transició ecològica dels territoris.

OE.3 Fomentar i defensar un model agroalimentari just i sostenible a través de la incidència ciutadana, social i política.

LE 3.1 Reforçar el nostre treball en xarxa i consolidar aliances.

AE 3.1.1 Enfortir la nostra aportació a les xarxes i aliances als territoris on treballem.

AE 3.1.2 Consolidar i establir aliances estratègiques als territoris on treballem.

LE 3.2 Promoure marcs legals i polítics que permetin avançar cap a medis rurals i sistemes alimentaris sostenibles i justos.

AE 3.2.1 Incidir a les institucions públiques per impulsar polítiques i lleis que promoguin sistemes alimentaris i mitjans rurals sostenibles i justos.

AE 3.2.2 Promoure espais de participació social per al suport de polítiques a favor de sistemes alimentaris sostenibles i justos.

LE 3.3 Fomentar una ciutadania crítica i conscienciada amb una alimentació i un medi rural sostenible.

AE 3.3.1. Promoure entre la ciutadania hàbits de consum sostenibles i saludables.

LE.3.4 Comunicar i difondre les problemàtiques associades a la pagesia, al medi rural i als sistemes agroalimentaris.

AE 3.4.1 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la pagesia, el medi rural i els sistemes agroalimentaris.

AE 3.4.2 Enfortir la difusió i la comunicació de les nostres accions.

OE.4 Ser una organització que inspira i atrau, basada en la transparència i la participació, i que posa les persones al centre del projecte.

LE.4.1 La gestió dels recursos humans, tècnics i financers es farà de manera eficaç, transparent i coherent.

AE 4.1.1. Adaptar l'estructura organitzativa a nivell funcional i territorial.

LE.4.2 Harmonitzar, diversificar i incrementar els recursos per consolidar l'autonomia de l'organització.

AE 4.2.1 Consolidar, ampliar i diversificar el finançament públic vinculat a les nostres iniciatives.

LE 4.3 Millorar la comunicació de la nostra feina per tal que esdevingui atractiva per la nostra base associativa, actual i potencial, els possibles finançadors i la població en general.

AE 4.3.1 Millorar les eines de difusió de la nostra feina: Millorar la pàgina web.

AE 4.3.2 Augmentar la nostra presència en xarxes socials.

AE 4.3.3 Establir eines i canals de comunicació i coordinació interna a la XCS.

LE 4.4 Reforçar el nostre treball en xarxa i consolidar aliances.

AE 4.4.1 Enfortir la nostra aportació a les xarxes i aliances de les quals formem part.

AE 4.4.2 Consolidar i establir aliances estratègiques als territoris on treballem.

AE 4.4.3 Implementar mecanismes d'avaluació i investigació per a la millora del treball que realitza la XCS als territoris.

2.2. Concreció geogràfica dels objectius

En el moment actual, la XCS coopera a 3 països, a més de l'Estat Espanyol: a **l'Equador, Senegal i al Marroc.**

Per al període de vigència de la present estratègia, es proposa continuar treballant en aquests països, segons criteris com:

- Atenció als més vulnerables.
- La nostra capacitat i experiència a la feina en aquests contextos.
- La presència d'aliats i socis, d'estructures organitzatives de base.
- La nostra capacitat de finançament de les accions necessàries.

Seguint aquests criteris definits, i segons les nostres capacitats, es valora la possibilitat de cooperar en altres països on la XCS ha treballat anteriorment (**Bolívia**, Cuba, Mali, etc.), on hi ha una lògica regional i on podem donar suport a processos de desenvolupament a mitjà i/o llarg termini.

La XCS no renuncia a col·laborar amb organitzacions d'altres països, sempre que el projecte a realitzar s'ajusti a les pautes apuntades anteriorment i sempre des d'una perspectiva a mitjà termini, conforme l'àrea i la capacitat de finançament global de l'organització vagin permetent l'ampliació de l'espectre de països.

D'altra banda, es prioritzarà comptar amb personal cooperant (preferiblement permanentment) a nivell regional. Aquest personal cooperant ha de potenciar la participació de les organitzacions del país en el disseny d'estratègies conjuntes, promoure que aportin el seu coneixement de la regió, així com la seva implicació en la societat local.

A més, continuarem treballant amb socis preferents i estratègics, amb els quals es vagi generant una dinàmica mútuament enriquidora de treball. Aquesta dinàmica ja s'ha consolidat amb la signatura de diversos **acords marc de cooperació a 5 anys vista** amb les principals sòcies locals de les zones on treballem. Concretament amb 4 socis locals de l'Equador, amb 2 del Senegal i amb 1 al Marroc. L'Àrea de Cooperació Internacional de la XCS compta amb **estratègies de país a tots els països d'intervenció**.

Les prioritats temàtiques a les zones geogràfiques d'interès són les següents:

A - Àfrica Subsahariana

Àfrica és actualment un continent amb grans reptes i oportunitats. Actualment, la XCS té una activitat consolidada de cooperació al Senegal des del 2011 i s'han fet accions puntuals a Mali.

En la dinàmica de col·laboració al Senegal es treballa amb una **perspectiva regional**, tant a la regió natural de **Casamance** (regions de Kolda i Ziguinchor) com a la ciutat i zona periurbana de **Dakar**, i tenim com a objectiu reforçar la cooperació entre aquestes comunitats.

1. Dakar

2. Ziguinchor

3. Kolda

Les nostres principals contraparts locals són, tant organitzacions públiques (Agències de Desenvolupament i Ziguinchor i Kolda), com organitzacions de la societat civil (Associació de Juristes Senegaleses, USOFORAL, Réseau Siggil Jigéen, ECAF i PELLITAL).

Els projectes que es duran a terme al Senegal s'emmarquen en els objectius següents:

OE.1 Garantir els drets de les dones a través de les aliances amb organitzacions feministes/femenines dels països on treballem.

LE 1.1 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i social.

AE 1.1.1 Contribuir a l'accés als recursos econòmics que garanteixin els drets de les dones (promoció de l'emprenedoria femenina des d'una perspectiva d'Economia Social i Solidària).

AE 1.1.2 Promoure la participació política de les dones a nivell local, nacional i internacional.

AE 1.1.3 Prevenir i erradicar totes les formes de violència contra les dones.

AE 1.1.4 Contribuir a la creació de polítiques de gènere a nivell local.

AE 1.1.5 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la violència de gènere.

LE 1.2 Reforçar l'apoderament col·lectiu per a la construcció de la pau.

AE 1.2.1 Contribuir a l'apoderament col·lectiu per la pau i la reintegració en contextos de conflicte.

LE 1.3 Promoure la participació ciutadana i la governança democràtica local.

AE 1.3.1 Reforçar els governs locals i la democràcia participativa.

AE 1.3.2. Reforçar les capacitats tècniques i organitzacionals de les organitzacions de la societat civil local.

OE.2 Secundar i promoure el desenvolupament rural camperol amb enfocament de sostenibilitat ambiental i resiliència climàtica.

LE 2.1 Enfortir les capacitats de la pagesia i les seves organitzacions per assegurar un medi rural viu.

AE 2.1.1 Desenvolupar les capacitats de les comunitats pageses, així com el reconeixement i preservació del patrimoni i cultures locals i indígenes.

AE 2.1.2 Promoure la gestió dinàmica de la biodiversitat i l'ús de cultius i races de bestiar autòcton.

AE 2.1.3 Donar suport a la diversificació i la integració de les activitats econòmiques en el medi rural amb enfocament territorial.

AE 2.1.4 Afavorir la restauració, conservació i millora dels sòls, els recursos hídrics, la biodiversitat i medi marí.

AE 2.1.5 Promoure l'accés equitatiu a les fonts de vida i el seu ús sostenible.

AE 2.1.6 Fomentar la cooperació entre la pagesia i afavorir la seva representativitat a nivell local, estatal i internacional.

LE 2.2 Impulsar la formació, l'intercanvi d'experiències i coneixements, la investigació i la innovació.

AE 2.2.1 Fomentar innovacions tècniques i socials a través de la investigació-acció participativa.

AE 2.2.2 Promoure la formació, la capacitació i els intercanvis tècnics.

LE 2.3 Promoure mercats locals basats en l'agroecologia, el consum responsable i l'economia social i solidària.

AE 2.3.1 Promoure la valorització dels productes agroecològics i la seva comercialització en cadenes curtes.

AE 2.3.2 Fomentar les economies rurals basades en els principis de l'economia social i solidària.

AE 2.3.3 Dinamitzar la transició a sistemes alimentaris i productius territorials.

LE 2.4. Impulsar accions i mesures d'adaptació i mitigació del canvi climàtic.

AE 2.4.1 Promoure accions de conservació i restauració d'ecosistemes amb enfocament de paisatges productius sostenibles.

AE 2.4.2 Promoure l'accés a fonts d'energia renovables alternatives amb enfocament de gestió col·lectiva, sobirania energètica i bona governança ambiental.

AE 2.4.3 Acompanyar a les organitzacions i als governs locals en la transició ecològica dels territoris.

OE.3 Fomentar i defensar un model agroalimentari just i sostenible a través de la incidència ciutadana, social i política.

LE 3.1 Reforçar el nostre treball en xarxa i consolidar aliances.

AE 3.1.1 Enfortir la nostra aportació a les xarxes i aliances als territoris on treballem.

AE 3.1.2 Consolidar i establir aliances estratègiques als territoris on treballem.

LE 3.2 Promoure marcs legals i polítics que permetin avançar cap a medis rurals i sistemes alimentaris sostenibles i justos.

AE 3.2.1 Incidir a les institucions públiques per impulsar polítiques i lleis que promoguin sistemes alimentaris i mitjans rurals sostenibles i justos.

AE 3.2.2 Promoure espais de participació social per al suport de polítiques a favor de sistemes alimentaris sostenibles i justos.

LE 3.3 Fomentar una ciutadania crítica i conscienciada amb una alimentació i un medi rural sostenible.

AE 3.3.1. Promoure entre la ciutadania hàbits de consum sostenibles i saludables.

LE.3.4 Comunicar i difondre les problemàtiques associades a la pagesia, al medi rural i als sistemes agroalimentaris.

AE 3.4.1 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la pagesia, el medi rural i els sistemes agroalimentaris.

AE 3.4.2 Enfortir la difusió i la comunicació de les nostres accions.

B - Amèrica Llatina

En el desenvolupament de l'activitat de cooperació internacional de la XCS, en els darrers anys, **hem prioritzat la nostra activitat a l'Equador i a Bolívia**. En el cas de Bolívia, no obstant això, l'activitat de la XCS ha anat disminuint al llarg dels darrers anys a causa de la manca de capacitat de finançament. Actualment, no disposem d'una estratègia clara per tornar a treballar en aquest país, i per tant no és una prioritat en aquest pla estratègic, tot i que no es descarta treballar-hi si sorgeix l'oportunitat de fer-ho en aquest període temporal.

El continent llatinoamericà es troba en plena efervescència social, amb moviments populars liderats generalment per organitzacions camperoles que se sustenten des del punt de vista productiu en un apogeu del model agroecològic de producció.

En el cas de l'Equador, la XCS treballa a les **províncies d'Imbabura i Pichincha**.

Treballem sempre amb contraparts locals, tant públiques com organitzacions de la societat civil (Asamblea de Unidad Cantonal de Cotacachi (AUCC), Unión de Organizaciones Campesinas Indígenas de Cotacachi (UNORCAC), Comité Central de Mujeres de la UNORCAC (CCMU), Corporación Toisán).

Imbabura

Pichincha

Els projectes que es duren a terme a l'Equador s'emmarquen en els objectius següents:

OE.1 Garantir els drets de les dones a través de les aliances amb organitzacions feministes/femenines dels països on treballem.

LE 1.1 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i social.

AE 1.1.1 Contribuir a l'accés als recursos econòmics que garanteixin els drets de les dones (promoció de l'emprenedoria femenina des d'una perspectiva d'Economia Social i Solidària).

AE 1.1.2 Promoure la participació política de les dones a nivell local, nacional i internacional.

AE 1.1.3 Prevenir i erradicar totes les formes de violència contra les dones.

AE 1.1.4 Contribuir a la creació de polítiques de gènere a nivell local.

AE 1.1.5 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la violència de gènere.

LE 1.3 Promoure la participació ciutadana i la governança democràtica local.

AE 1.3.1 Reforçar els governs locals i la democràcia participativa.

AE 1.3.2. Reforçar les capacitats tècniques i organitzacionals de les organitzacions de la societat civil local.

OE.2 Secundar i promoure el desenvolupament rural camperol amb enfocament de sostenibilitat ambiental i resiliència climàtica.

LE 2.1 Enfortir les capacitats de la pagesia i les seves organitzacions per assegurar un medi rural viu.

AE 2.1.1 Desenvolupar les capacitats de les comunitats pageses, així com el reconeixement i preservació del patrimoni i cultures locals i indígenes.

AE 2.1.2 Promoure la gestió dinàmica de la biodiversitat i l'ús de cultius i races de bestiar autòcton.

AE 2.1.3 Donar suport a la diversificació i la integració de les activitats econòmiques en el medi rural amb enfocament territorial.

AE 2.1.4 Afavorir la restauració, conservació i millora dels sòls, els recursos hídrics, la biodiversitat i medi marí.

AE 2.1.5 Promoure l'accés equitatiu a les fonts de vida i el seu ús sostenible.

AE 2.1.6 Fomentar la cooperació entre la pagesia i afavorir la seva representativitat a nivell local, estatal i internacional.

LE 2.2 Impulsar la formació, l'intercanvi d'experiències i coneixements, la investigació i la innovació.

AE 2.2.1 Fomentar innovacions tècniques i socials a través de la investigació-acció participativa.

AE 2.2.2 Promoure la formació, la capacitat i els intercanvis tècnics.

LE 2.3 Promoure mercats locals basats en l'agroecologia, el consum responsable i l'economia social i solidària.

AE 2.3.1 Promoure la valorització dels productes agroecològics i la seva comercialització en cadenes curtes.

AE 2.3.2 Fomentar les economies rurals basades en els principis de l'economia social i solidària.

AE 2.3.3 Dinamitzar la transició a sistemes alimentaris i productius territorials.

LE 2.4. Impulsar accions i mesures d'adaptació i mitigació del canvi climàtic.

AE 2.4.1 Promoure accions de conservació i restauració d'ecosistemes amb enfocament de paisatges productius sostenibles.

AE 2.4.2 Promoure l'accés a fonts d'energia renovables alternatives amb enfocament de gestió col·lectiva, sobirania energètica i bona governança ambiental.

AE 2.4.3 Acompanyar a les organitzacions i als governs locals en la transició ecològica dels territoris.

OE.3 Fomentar i defensar un model agroalimentari just i sostenible a través de la incidència ciutadana, social i política.

LE 3.1 Reforçar el nostre treball en xarxa i consolidar aliances.

AE 3.1.1 Enfortir la nostra aportació a les xarxes i aliances als territoris on treballem.

AE 3.1.2 Consolidar i establir aliances estratègiques als territoris on treballem.

LE 3.2 Promoure marcs legals i polítics que permetin avançar cap a medis rurals i sistemes alimentaris sostenibles i justos.

AE 3.2.1 Incidir a les institucions públiques per impulsar polítiques i lleis que promoguin sistemes alimentaris i mitjans rurals sostenibles i justos.

AE 3.2.2 Promoure espais de participació social per al suport de polítiques a favor de sistemes alimentaris sostenibles i justos.

LE 3.3 Fomentar una ciutadania crítica i conscienciada amb una alimentació i un medi rural sostenible.

AE 3.3.1. Promoure entre la ciutadania hàbits de consum sostenibles i saludables.

LE 3.4 Comunicar i difondre les problemàtiques associades a la pagesia, al medi rural i als sistemes agroalimentaris.

AE 3.4.1 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la pagesia, el medi rural i els sistemes agroalimentaris.

AE 3.4.2 Enfortir la difusió i la comunicació de les nostres accions.

C – Magreb

Aquesta zona és la zona de més recent incorporació.

La nostra estratègia en aquesta zona ha de consistir doncs a consolidar-nos cada cop més al **Marroc** i treballar en la creació de sinergies locals i regionals. Actualment, el nostre treball es centra a la **ciutat de Tànger**.

Aquesta consolidació a la zona s'ha d'aconseguir mitjançant les tres accions següents:

- Cerca activa de fonts de finançament que permeti la **continuitat del treball iniciat** sense dependre d'un sol finançador.
- **Localitzar socis preferents i estratègics** les línies de treball dels quals siguin compatibles amb les de la XCS, amb capacitat d'identificar i gestionar projectes, amb els quals després d'experiències positives, es vagi generant una dinàmica de treball permanent.
- **Consolidar la relació de treball amb l'associació 100 % Mamans**, de Tànger, amb la qual es col·labora des de l'any 2021 en projectes per afavorir l'autonomia sociofinancera de dones vulnerables.

Els projectes que es duren a terme al Marroc s'emmarcaran en els següents objectius, línies estratègiques i accions estratègiques:

OE.1 Garantir els drets de les dones a través de les aliances amb organitzacions feministes/femenines dels països on treballem.

LE 1.1 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i social.

AE 1.1.1 Contribuir a l'accés als recursos econòmics que garanteixin els drets de les dones (promoció de l'emprenedoria femenina des d'una perspectiva d'Economia Social i Solidària).

AE 1.1.2 Promoure la participació política de les dones a nivell local, nacional i internacional.

AE 1.1.3 Prevenir i erradicar totes les formes de violència contra les dones.

AE 1.1.4 Contribuir a la creació de polítiques de gènere a nivell local.

AE 1.1.5 Realitzar i difondre estudis i diagnòstics sobre la situació de la violència de gènere.

2.3. Titulars de drets, responsabilitats i obligacions

Es treballarà amb els següents titulars de drets, responsabilitats i obligacions:

Titulars de drets	Titulars de responsabilitats	Titulars d'obligacions
- Petits productors/es familiars - Nous i noves emprenedores - Dones - Joves - Líders/esses - Petits agricultors/es - Tècnics/ques - Assessors/es, formadors/es, promotores/es	- Autoritats locals - Associacions locals - Comunitats - Famílies - Cooperatives locals - Institucions internacionals - Tècnics/ques - Assessors/es i formadors/es, promotores/es	Entitats de l'Estat (nivell local, nacional, regional)

S'inclouran dins les accions de desenvolupament no només a les comunitats camperoles sinó també a equips tècnics locals per tal de garantir la viabilitat tècnica un cop finalitzades les accions.

2.4. Alineació amb els ODS

La present estratègia de cooperació, així com els plans estratègics per a cada país s'alinea directament i indirectament amb els objectius i fites de desenvolupament sostenible. Més concretament en els següents objectius:

Objectiu 1: Posar fi a la pobresa en totes les seves formes a tot el món.

Objectiu 2: Posar fi a la fam del món.

Objectiu 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom a totes les edats.

Objectiu 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

Objectiu 5: Aconseguir la igualtat entre els gèneres i apoderar totes les dones i les nenes.

Objectiu 8: Promoure el creixement econòmic inclusiu i sostenible, l'ocupació i el treball decent per a tothom.

Objectiu 10: Reducció de les desigualtats.

Objectiu 11: Aconseguir que les ciutats siguin més inclusives, segures, resilents i sostenibles.

Objectiu 12: Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.

Objectiu 13: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

Objectiu 15: Gestionar sosteniblement els boscos, lluitar contra la desertificació, aturar i invertir la degradació de les terres, aturar la pèrdua de biodiversitat.

Objectiu 16: Promoure societats justes, pacífiques i inclusives.

3. Transparència i rendició de comptes

L'avaluació de totes les nostres accions és un instrument d'aprenentatge que permet millorar segons l'experiència i aportar informació per a una planificació millor d'intervencions futures. D'aquesta manera tant el seguiment com l'avaluació repercuteixen directament en la millora de les nostres intervencions.

El sistema de seguiment i avaluació de la present estratègia de cooperació de XCS pretén avaluar la coherència interna i externa.

- La **coherència interna de l'estratègia:** s'hi valorarà la correspondència entre els problemes i les causes identificades en els diagnòstics de cada país, i la seva relació amb la definició, qualitat i jerarquia d'objectius, línies estratègiques i accions proposades a l'estratègia.

- La **coherència externa de l'estratègia**: Fa referència a l'avenç de polítiques alimentàries a favor de la sobirania alimentària i de l'avenç a garantir els drets de les dones així com a les capacitats dels titulars de drets i d'obligacions per contribuir-hi. Així mateix, es mesura la complementarietat i alineació amb les polítiques nacionals i altres intervencions executades a cadascun dels països receptors, i amb les polítiques dels nostres finançadors i els marcs internacionals de drets humans (incloent-hi drets de les dones), mediambientals i climàtics.

L'avaluació de l'Estratègia es farà a nivell geogràfic, analitzant-ne l'aplicació en el marc dels països on actua la XCS. Pel que fa a les avaluacions de les actuacions en matèria de cooperació, la XCS durà a terme avaluacions dels projectes més emblemàtics amb un avaluador extern, que avaluarà les tècniques, els indicadors dels projectes, el compliment dels objectius i resultats, la coherència de la formulació inicial i l'execució final, etc.

En cas de manca de mitjans, es procura avaluar els projectes menors amb comissions mixtes creades per agents locals, personal cooperant de la XCS i coordinadores del projecte. La Xarxa de Consum Solidari considera que la informació i l'aprenentatge que sorgeixen de les avaluacions de projectes són un instrument importantíssim per garantir l'èxit de les accions futures.

Un altre tipus d'avaluació a què se sotmet el treball de cooperació Internacional de la Xarxa és el de les auditories dels finançadors, que fonamentalment avaluen el compliment de les exigències econòmiques i administratives.

L'avaluació dels projectes i programes que es duen a terme dins de la present estratègia és també important, ja que dona llum sobre les àrees de deficiència, ajudant a determinar quan cal fer ajustaments i quin tipus de canvis es requereixen. Intentarem avaluar regularment durant la vida del projecte/programa i no només al final, ja que els resultats que sorgeixen de les avaluacions intermèdies poden ajudar a corregir el desenvolupament oportunament i adaptar els canvis per assegurar que el projecte/programa assoleixi els seus objectius.

Parem especial atenció a la formulació inicial d'uns indicadors que resultin eficaços a l'hora de mesurar els resultats obtinguts a les nostres diferents accions de cooperació.